

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.22. Ipsa animæ propriæ inordinatio miserum torquet peccatorem. Timeat ne præscitus sit ille, qui bac delectatur, & magis ille, qui illam non sentit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

bus. Septuaginta legunt: *Accubabis ad fores tuas peccatum tuum. Nonne si bene egeris, exaltatio caput in erit.* Concorat huic quod Dominus alio loco dixit ad solamen electorum: *Leuare capita vestra: quoniam appropinquat redemptio vestra.* q. d. ubique vlla viues confusione: *Si autem male statim in foribus peccatum tuum oderis.* Notat Dio Cassius quod cum Nero matrem iugulari præcepisset, continuo quasi stupore percussus viueret, ita vt fateretur quocumque se videret, quod semper illi mater occurreret interfecta, cuius conspectu cor eius tanta premebatur anxietate & mali formidine, vt sibi locum nullum tutum esse iudicaret. Sophronius de Iatrope quodam scribit: quod cum puerulum interuisset, quocumq; pergeret sibi videbatur puerum illum conspiciere atque ab eo percunctantem: *Cur me accedisti?* Monachus efficitur, & prætoris fugit actionem sed ibidem tanta torquebatur molestia, quâ semper puer ille eadem verba repetebat, vt egressus monasterio in ciuitate periret, seipsum iustitiæ tradidit potestati ab ea morte condemnandum.

Eo sensu intellexit D. Ambr. postquam expendit Caini supplicium illa verba David paulo superius enarrata: *Peccatum meum contra me est semper.* Metaphoram sumit ab eo, qui damnatus est ad mortem & iam carnis vinculis detinetur in carcere: quia iam sententiam est auditurus eum custodibus ad ostium deputatis: quanta premeretur angustia, quotiescumque ad portam pulsari intellexerit? Imo quilibet homo, quam grauiter torqueretur si quis ad portam cubiculi sui vigil a stideret in quod se recepisset, vel vbi lectus ad dormiendum collocatum habet, si continuis eum pulsibus quis iritaret: si cum mensæ accumbit, vel lecto decumbit, audiretur pulsus ille continuus. Quis illum patiat? Quanto dolore cruciatur mulier à marito in adulterio reperta, qui stridit gladio repetito illam verberare discendat? Intellectus noster partes agit mariti voluntatis: quàm primum illa delinquit, accendit & gladio lyndereis rationis illam mille confodit vulneribus: actusantes hic intelligo cogitationes, quas ex D. Paul. retulimus, illos cordis remorsus, quos patetis interioris. Heu me stultum! Heu me, qui apertis in infernum oculis procutto. Heu me, proditorem, Dei desertorem, & vile Satane mancipium. Væ mihi misero, iacturam passus sum animæ. Væ mihi, quem mors opprimere potest immatura. Væ mihi, qui pro momentanea delectatione ægnum amisi sempiternum. Væ mihi, quis talem vitam talesque pœnas continuo patiat.

In Prato Spirit.

X. Similitudo.

§. 22. Ipsa anime proprie inordinatio miserum torquet peccatorem. Timeat ne præscius sit ille, qui hac delectatur, & magis ille, qui illam non sentit.

HAbes hic primum auctorem doloris, quo reprobi terrentur, malâ scilicet conscientiam. Illam secundo causat ipsa anime inordinatio: *Iussisti Domine* (loquitur D. Aug.) *illa inordinatio: & ita est, vt omnis inordinatus animus sibi ipse sit pœna.* Vbi membrorum est inordinatio, dolor hanc necessario sequitur, & cruciatu. Brachium tibi collisisti, pedem contorsisti, licet etiam vel eius digitum tibi lesaris, carnem putridam, vt dicit pallus es, necessario subsequi debet dolor continuus, & pœna, quamdiu hæc inordinatio perseverat. Quid est peccatum? est quædam potentiarum anime discrepantia: nam voluntas, quæ est velut illius brachium, de loco suo egreditur & distorquetur & inordinatur: quia sic ordinata dicitur quando sequitur rationem, rectam legem, Deique voluntatem, ita inordinatur, & loco suo discedit, quando peccat: unde necessario subsequi debet dolor & angustia hæc est illa inordinatio, quæ grauissimum apud inferos infert cruciatum, hæc deordinatio quod Deo terga vertent, illum contempserint, toto corde rebus adeo vilibus, terrenis, inquam, adhaerent, & earum gratia regnum Dei sicut passi naufragium. Hæc inordinatio quam in se sentium: anima potentia, perpetuum erit illis tormentum longe severius, quam illud, quod membrorum corporis causare poterit inordinatio.

Infernus hic ille est quem iam tales incipiunt pati peccatores: iam etenim in se pœnam inferni & sustinent in quietudinem: quapropter hoc nomine inferni ab Euangelista nominantur. Visionem se visibile describi eorum, quæ futura sunt in iudicio. In eo mortui omnes comparebunt: nam infernus, mors, terra, & mare quoscumque complectebantur mortuos, effuderunt, & actus ille in eo finitus est quod infernum & mortem in stagnum ignis & sulphuris precipitavit: *Et infernus & mors missi sunt in stagnum ignis.* Quid stagnum ignis nisi infernus? Ita præcedenti capitulo D. Ioann. idem exposuit. Quod mors in infernum precipitetur, optimè capio: quia ibi concludetur, vt in æternum malos depalcatur: iuxta illud *Maix: Precipitabit mortem usque in sempiternum,* vt alio loco declarauimus. Sed quid est

55 Ed

Quid sit inordinatio si multitudine explicatur.

II. Peccator cur delectatur infernus.

Apoc. 19.

Apoc. 20.

est quod infernus precipietur in flagnum ignis: quid est infernus? Quomodo precipietur infernus in infernum? vocat infernum, ipsos reprobos: quia sic amodo secum deferunt quoddam inferni principium, animæ scilicet inquietudinem, & est eorum peccatus infernus portatilis, sic autem infernus in perpetuum illum firmumque infernum precipietur. Ita ut quæ hic incipit pena illic tota compleatur.

Iam Evangelista miseris illos contempletur, velut infernum, afflictos, & angustiatos: *Quousque animam nostram tollis, O miseris vos!* an non videtis odio & invidia contra Christum vestram desertam esse voluntatem? An non percipitis vix vos inferre intellectui illum de veritate, quam cognoscit, extrahendo? Quid mirum si penam toleretis infernalem? Vos componite & de hac angustia vos ipsos liberabitis. Porro vos reprobos esse ostenditis, & ve talium symbolum vos proponit Evangelista in eo quod tam acerba tolerantis penam in illa velitis perstare, illaque vos delectet, nec laboretis, ut ad illa vos quam primum eripiam. Loquitur Propheta Iob in per-

III. Iob prava exprimit conscientiam.

Iob 27. 11. *in corde & visceribus suis tolerat ex opprobriatione cogitationum, & conscientie clamoris, ex qua dormire non poterat: Cogitationes mea diffusa sunt, torquentes cor meum.* O quam graves & moleste sunt illæ angustia, quas peccatoris conscientia suæ causat de seorsus & timide cogitationes, quibus illum acensat retinere mordere; perpetuo. Quid ais sanctissime Iob? *Si sustinero, infernus domus mea est, & in tenebris stravi lectulum meum.* Si hanc penam sustineo, & si velut suspensus angustet, nec tamen laborem ut illo me laqueus expeditam: quod si tam severis meâ me conscientia premente doloribus non studeam illis me eripere, illam sedando: iam me velut damnatum arbitari potero; & iudicare, quod qui hic suum sustinet infernum portatilem, illum sit ibidem habiturus in mansionem perpetuam, atque in habitaculum sibi sempiternum, tenebras obtenturus perpetuas: deinde in æternum inter putredinem & vermes moriens victurus, & vitens moriturus: hoc etenim est reproborum, quales illi erant, iudicium. Tu, qui tot passus cordis angustias ob aliena occupata bona, & eadem non restituis: tu, qui mille premeris cruciatibus, & angeris timore perendi animam tuam ob inhuicellam amicitiam, idque in sempiternum; illam tamen non repudias: tu qui terrore nimio contremisces ob vicino tuo ablatam nominis dignitatem, & iniustam fratris tuo iniuriam, hæc autem

transgrediaris & patiaris, *Si sustinero, teipsum iudica ut prælerum, & noneris in fernum tuum esse domicilium.*

Hic verbo *Sustinero* videtur ipse Deus alludere: nam animam videns (ostro loquendi modo) hoc dolore supra modum cruciatam, illam sic alloquitur. *Væ tibi infelici: iam te ut damnatam arbitror: Ergo & in porta confessionem tuam sustinere.* Notat D. Hieron. hæc Septuaginta sic legere: *Et in sustine tormentum tuum.* Quid est suum sustinere tormentum? Respondet D. Hieron. *Porro in illum tormentum suum qui propria torquetur conscientia, loc. To. 3. & in isto saculo sustinet propria voluntate cruciatum.* Tu qui penam sentiens ex mala illatam conscientia, & voces audiens quibus inquieta te disceruiat, & tormentum quo te dilaniat rationis synderesis: illud tamen sustines: sit ita tibi, illud sic perfer, & teipsum erede perditum in sempiternum.

Obijctes: hauc ego molestiam non sentio, quinimo quanto me pluribus gratulor bonis divitiem alienis, & plures contractus in eo usufructus, tanto sum quietior, tantoque alacrior, nec vilius mihi vires ferentior effulget, quam dum cum proca mea converterer: mea que tanto ereleuit voluptates quanto frequentius prociun meum recogito, illeg: diis mihi est alacrior, in quo omni lechulo obstaculo meo vaco libidini, & inordinata expleo desideria, *Væ tibi misero* (inquit D. Amb.) *nam tanto tibi possum prædicere certius, ut te reptolis annumeres, quanto eorum numero comprehendis de quibus ait David: Sicut vulnerati dormientes in se pulchri, quorum non es memor amplius, & ipsi de manu tua repulsi sunt.* Illi merito comparandus qui vulneribus confosus mortalibus: ad quietem se componeret, nec vilius sentiret ex vulnere cruciatum, si erine potest, ut toto corpore mille plagis transfueberatus quies obdormiat, nec ex illis colorem sentiat nec ex dolore conqueratur? Dicitur: mortuus est & sepultus. Tales (ex mente D. Ambr.) sunt illi, qui tot vulneribus, quibus animæ eorum & cor vulneratur, laucij, quasi obdormiunt nec vili sentiant. Dicitur de illis: ipsos Deus è memoria sua reiecit *Quorum non es memor amplius*: non enim illi in mentem venit vel vnicam illis immittere vocem, quâ timore percillantur ex reclamante conscientia, Tuam perpende statim tibi admodum infelice m, atque à Deo reiectum. Perpende quid tibi sit agendum si nequaquam ille tibi subueniat: vnde illos iudica de manu Dei repulsi in æternum: *Et ipsi de manu tua repulsi sunt.*

Prædestinatos suos suis Deus cõtinet manibus;

36. 20. IV.

Quid sit penam sustinere.

D. Hieron.

Porro in illum tormentum suum qui propria torquetur conscientia, loc. To. 3.

& in isto saculo sustinet propria voluntate cruciatum.

Tu qui penam sentiens ex mala illatam conscientia, & voces audiens quibus inquieta te disceruiat, & tormentum quo te dilaniat rationis synderesis: illud tamen sustines: sit ita tibi, illud sic perfer, & teipsum erede perditum in sempiternum.

Obijctes: hauc ego molestiam non sentio, quinimo quanto me pluribus gratulor bonis divitiem alienis, & plures contractus in eo usufructus, tanto sum quietior, tantoque alacrior, nec vilius mihi vires ferentior effulget, quam dum cum proca mea converterer: mea que tanto ereleuit voluptates quanto frequentius prociun meum recogito, illeg: diis mihi est alacrior, in quo omni lechulo obstaculo meo vaco libidini, & inordinata expleo desideria, *Væ tibi misero* (inquit D. Amb.) *nam tanto tibi possum prædicere certius, ut te reptolis annumeres, quanto eorum numero comprehendis de quibus ait David: Sicut vulnerati dormientes in se pulchri, quorum non es memor amplius, & ipsi de manu tua repulsi sunt.* Illi merito comparandus qui vulneribus confosus mortalibus: ad quietem se componeret, nec vilius sentiret ex vulnere cruciatum, si erine potest, ut toto corpore mille plagis transfueberatus quies obdormiat, nec ex illis colorem sentiat nec ex dolore conqueratur? Dicitur: mortuus est & sepultus. Tales (ex mente D. Ambr.) sunt illi, qui tot vulneribus, quibus animæ eorum & cor vulneratur, laucij, quasi obdormiunt nec vili sentiant. Dicitur de illis: ipsos Deus è memoria sua reiecit *Quorum non es memor amplius*: non enim illi in mentem venit vel vnicam illis immittere vocem, quâ timore percillantur ex reclamante conscientia, Tuam perpende statim tibi admodum infelice m, atque à Deo reiectum. Perpende quid tibi sit agendum si nequaquam ille tibi subueniat: vnde illos iudica de manu Dei repulsi in æternum: *Et ipsi de manu tua repulsi sunt.*

Prædestinatos suos suis Deus cõtinet manibus;

Pessimissimi sunt & vti damna qui nullum sentiant in peccatis remorsum,

In ps. 118. Ocl. no. 2. in illud. In toto corde meo.

Es. 87. 6. VI.

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

Similitudo:

vi. heri diximus de oibus illis, quas nemo manibus eius queat euellere: Nemo rapit eas de manu mea. D. Hieron. legit: *Manu tua abscissi sunt.* Tunc aliquid in S. pagina dicitur de manu Dei abscindi, quando spem tollit illi remedij. Eo sensu loquebantur illi apud Ezechielem: *Abscissi sumus, perij spes nostra.* q. d. parua salutis eorum certa que spes est concipienda. Legunt alij: *Ipsi manu tua sententiam sunt, ad est per sententiam decessum;* de Dei manu emissi damnati sunt. q. d. iam illos habe, vt sententia damnatos, vos Deus ab hoc statu ita perditio & arduoso liberet. Quæro igitur à te: vter peior sit, tu cum sis abyssus peccatorum, tamen viuas, vt dicis, nullo dolore cruciatus, silente semper conscientia, & pacata: vel illi qui temper angustantur, illis semper reclamante conscientia in confesso est, quantum ad istam spectat singularem circumstantiam, te illis esse nequiores, & statulaborare damnatori: quia ad illud peruenisti profundum, de quo Salomon ait: *Impius cum in profundum venerit peccatorum, contemnit.* Vter periculo laborat euidentiori, an ille, qui recepto vulnere mortali, eius dolore torquetur: vel ille, qui necdum vulneris non sentit angustiam, sed insuper & homo quietus indulget? Suffragantur omnes, quod hæc: nam citius queret ille animæ subidum, qui eiusdem sentit grauedinem, quam ille qui nullam ex illo patitur angustiam. Si illos igitur nobis. Euangelista proponat vt præscitos, eo quod nullus ex conscientia dolore percepta illi non studeant subuenire: quanto magis te quoque reprobum iudicabimus, qui nec hunc quidem pateris conscientia stimulum? Inter illos merito es numerandus quos Iob vt perditos arguebat, bibis enim iniquitatem, sicut febribus æstuans vas ebibit aquæ frigidioris: *Bibunt quasi aquam iniquitatem.* Quando quis vas veneno plenum ebibit cum timore & mali suspitione, illum tepurant vt mortuum, si sentiens amaritudinem in epotando perseveret; verum tamen multo magis illum, qui veneni calicem hauriens, necdum nullam sentit amaritudinem, sed vt hauritus aquæ frigidæ illi sapit suauissimè. Oculis aperte peccatores, qui tanta dulcedine & voluptate vas hoc vestra exhaeritis iniquitatis, nec vllam in conscientia sentitis amaritudinem.

Ezech. 37. 11. VII. II orum Deus oblitus est. Prov. 18. 3. Tob 15. 16 VIII. Ebunt iniquitate quasi aquam.

23. Vitam æternam do cis. Indicium est prædestinatorum iam vita gaudere sempiterna, quam hic Christus suis concedit oibus.

Sicut D. Ioannes nobis in Iudæis symbolum præmisit reprobatorum in dolore, & inquietudine, quam suo secum trahunt pectore, quæ velut suspensi torquentur, nec sibi volunt dicitur deie laqueum: ita nunc Dominus nobis tradit symbolum prædestinatorum, in ipsa quiete interiori, gaudio, & consolatione suis oibus concessa, quam vitam appellat æternam: *Vitam æternam do eis.* D. Augustin. per vitam æternam, coelestem intelligit gloriam, quæ proprie dicitur vita æterna, & eo nomine à Christo Donatuo vocatur vbi futuri iudicij vltimum exponit terminum: *Ibunt iusti in vitam æternam.* Bona Matt. 25. est hæc interpretatio & legitima: potro potest etiam intelligi de vita gratiæ, quam Dominus suis in hac vita largitur & liquido Christo ostendit in eo quod loquatur de vita quadam, quam suis impertit oibus in presenti, & non dicit *Dabo eis in futuro,* sed *Do eis in presenti* & nunc. Sensus hic conformis est S. Scripturæ, quæ communiter vitam æternam vocat vitam gratiæ, quam animæ tribuit, quæ vitæ vult diuina: quia sicut ex coniunctione animæ cum corpore in esse naturali, vita resultat corporalis: ita ex coniunctione Dei cum anima per eminentem gratiæ vniõnem, ei datur vita diuina & supernaturalis, & vocatur æterna pluribus de ca. dis.

57. Vita æterna quid hic significet.

Prima: quia vita gratiæ quædam est participatio essentia: vti que Dei, teste Apostol. Petros: *Gratia diuina efficiamini diuina consortes nature.* Proinde est citur vita æterna quantum spectat suam naturam, atque ex se nullum habet principium corruptionis, si. 2. Pet. 1. 4. aut nec diuina essentia, licet aliquando ex parte nostra deficiat: ita declarant D. Thom. Theolog. Professor primarius. Secunda: quia gratia, docente hoc Ap. stol. semen quoddam est radix gloriæ: *Gratia Dei vita æterna:* vt enim nux arbor de nucè nascitur fructu, atque iam in ea est in virtute, vt dicunt Philosophi, ita gloria de gratia nascitur, estque in illa in virtute, prout exponunt Theologi. Tertia: quia gratia participatio quædam est gloriæ, & anima quæ illam habet, quædam in se continet principia, & nonnulla participat celestis gaudiij præludia, atque in corde suo pace illa gaudet.

II. Gratia diuina consortes nature. Proinde est citur vita æterna. si. 2. Pet. 1. 4. 1. 2. q. 14. a. 12.